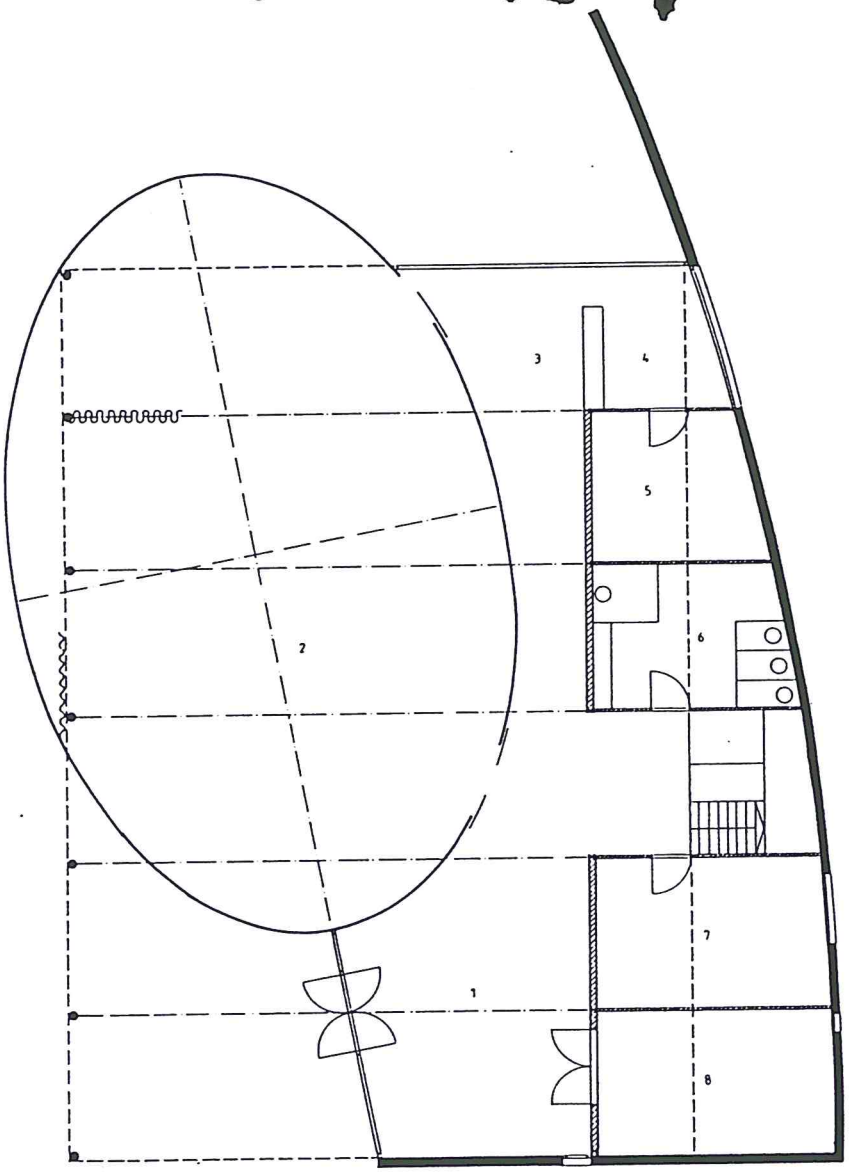
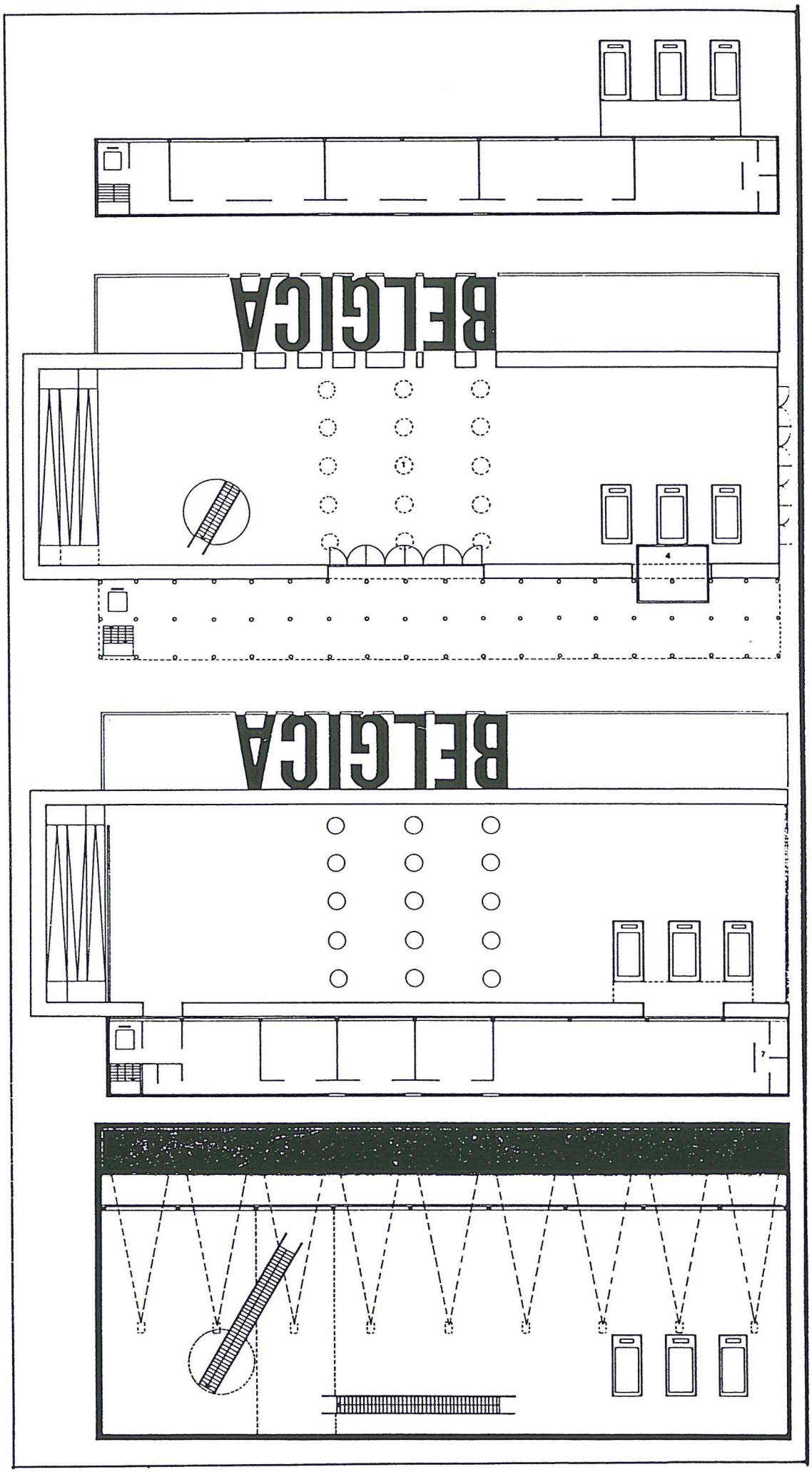
archipel

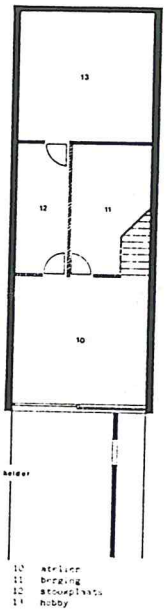
GELIJKVLOERS 1/100

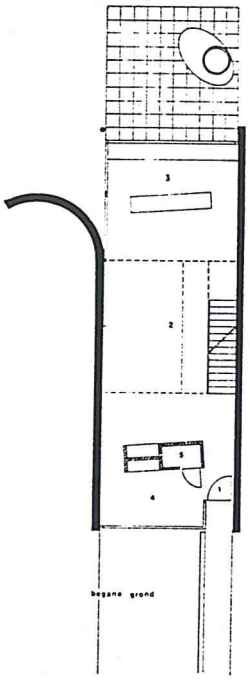
1 inkom foyer
2 zaal
3 cafetaria
4 bar
5 keuken
6 sanitair
7 sekretariaat
8 berging

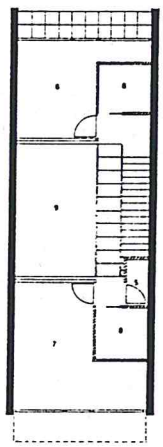
verantw. uitg. Marc Felix, Koningstraat 43A, bus 1, 8400-Oostende

Belgisch Paviljoen voor Expo 92

ARCHIPEL - bulletin maart 91

Vorig bulletin, dat enkel naar leden werd gestuurd, bevatte informatie voor de Barcelonareis (door hotelomstandigheden vervroegd naar 1-5 mei). De inschrijvingen stromen toe. Wie de reis wil meemaken dient zich dus te haasten !

vrijdag 21 maart is architekt **Frank Delmulle** te gast met een voordracht over zijn werk.
Vorig jaar, ter gelegenheid van KOMA in Kortrijk, bezochten we twee verrassende en opvallende werken van Delmulle (Fourneau in Waregem en zijn eigen woning). Hij komt vrijdag zijn visie op architektuur, zijn filosofie over wonen : zijn eigen-zinnige ideeën toelichten.
't Leerhuys, Groeninge Brugge om 20u.30

vrijdag 19 april : architektuur en muziek. Voordracht door **Michel Dutrieue.** (de door het sneeuwweer op 15 februari afgelaste voordracht).

daarna :
1-2-3-4-5 mei : architektuurreis BARCELONA. (enkel voor leden)

vrijdag 24 mei : industriële archeologie door **Adriaan Linters** (Oostende)

vrijdag 14 juni : Rem Koolhaas.
(Office for Metropolitan Architecture OMA)
(nog te konfirmeren. We houden u op de hoogte).

later in het jaar :
Dominique Perrault (op een nog te bepalen datum)

Evenwicht door tegenstellingen

Eigenzinnige Frank Delmulle heeft een ongenuanceerde visie op architektuur

WAREGEM — Frank Delmulle is een jong eigenzinnig architekt met een duidelijke, vooral ongenuanceerde visie op architektuur. Hij toetst zijn filozofie over het leven, het wonen en de architektuur, en zijn teorieën aan de praktijk en eist daarbij van zijn opdrachtgevers ruimte en tijd. Konstante in en achter het werk van deze architekt is de permanente tegenstelling, de eeuwige konfrontatie tussen rede en gevoel, het rationele en irrationele. Tegenstellingen, die door hun komplementariteit neigen naar evenwicht.

Een mens is, afhankelijk van de gevoelstoestand van het moment, op zoek naar spanning en aktie, rust en evenwicht, intimiteit. De woning moet, volgens architekt Frank Delmulle, een vluchtheuvel zijn, een ruimte waar men zich goed voelt bij wisselende stemmingen. Daarom worden extraverte en introverte sfeermomenten geïntegreerd. De ene ruimte is helder en zonnig, de andere donker en warm als een kokon, nog een andere ruimte is dan weer afstandelijk koel en hard. „Ik probeer vanuit deze tegenstellingen toch te streven naar een harmonie tussen het rationele en irrationele, gebaseerd op de mens als een poëtisch-rationeel wezen. Een woning overstijgt het funktionele, zij moet voedsel bieden voor het lichaam én de geest. Dat verklaart bijvoorbeeld waarom in mijn eigen woning kantoor en keuken opgevat zijn als twee evenwaardige en parallelle ruimten."

Eigen woning

Architekt Frank Delmulle bewoont een woning, die hij aanvankelijk ontwierp in opdracht van een bedrijf. Het gebouw, ingeplant langs een drukke verkeersweg en in een verkaveling, is zodanig gekoncipieerd dat er een duidelijke afbakening bestaat tussen woning en omgeving. Een hoge muur omzoomt het territorium van de bewoners en de toegangsdeur, die naar het toegangspad en de eigenlijke inkom leidt, ligt verscholen. Delmulle creëert daardoor een bewuste drempel. Bezoekers vragen zich automatisch af of het wel nodig is de privacy van de bewoners te verstoren.

De woning lijkt opgevat als een grote wand, die in het landschap penetreert en waarover een gevel is geplaatst. Twee basislijnen, ontsproten uit de geografische situatie, verankeren het gebouw met de grond. En het zijn deze twee basislijnen die elkaar kruisen aan de inkompartij van het bouwwerk om zich vervolgens verder in het landschap te bewegen. Kontrasterende elementen worden hier ook veruiterlijkt in de architektuur. De noordgevel trekt als een sobere, ruwe, zware en gesloten konstruktie een scherm op tussen woning en buitenwereld. De zuidgevel manifesteert zich als een frivole, lichte, rijk beglaasde en open konstruktie en schept daardoor een subtiele, bijna transparante en onwezenlijke grenslijn tussen woning en tuin, waardoor er een intense relatie tussen beide ontstaat.

In de woning centralizeren alle funkties zich rond een centrale ruimte: de eetruimte. Vanuit de eetruimte zijn alle andere ruimten dadelijk bereikbaar. In het verlengde van de eetruimte bevindt zich enerzijds de keuken, anderzijds bibliotheek en kantoor. Beide ruimten zijn evenwaardig opgevat en symboliseren daardoor het belang dat de bewoners hechten aan het voedsel voor het lichaam en het „voedsel" voor de geest. Van in de basisruimte stijgt of daalt men naar de private ruimtes en de nevenruimtes, die konstruktief afhankelijk zijn van de basisruimte. De dienstruimten zijn langs een zwarte gevel, een afspiegeling van de schaduw van de gevel, geschakeld.

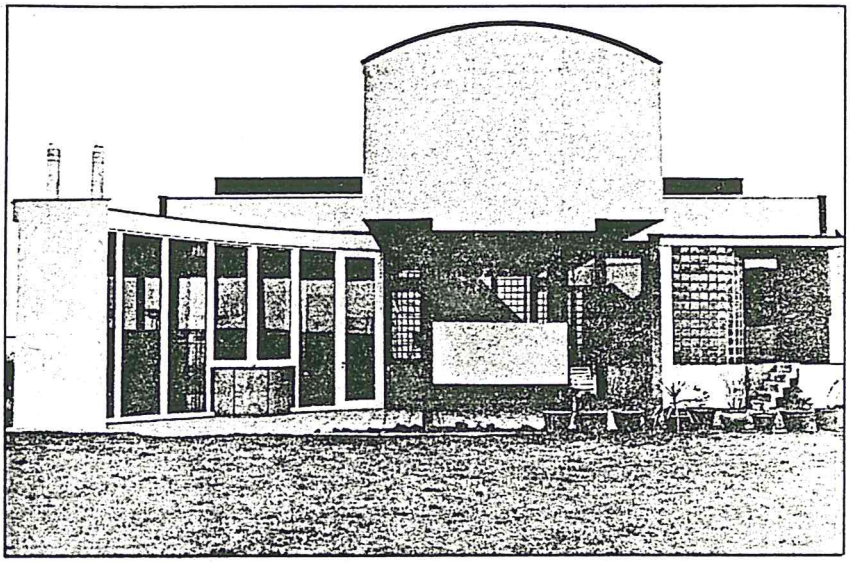
Elke ruimte etaleert een andere sfeer. De zitruimte, gehuld in warme materialen en kleuren, geniet van het uitzicht op de tuin, terwijl de centrale eetruimte in alle strengheid gedomineerd wordt door een monumentale wand in glasbouwstenen. De zeteltjes en de beglaasde tafel van Philippe Starck en de Le Corbusier-ligzetel van Cassina verzachten de koelere sfeer.

De tegengestelde sfeermomenten leiden in de woning ook tot het gebruik van kontrasterende kleuren in de materiaalkeuze: marmer en graniet in witte en zwarte tinten, blauw als aksentkleur. De tegenstellingen zijn permanent voelbaar, zelfs zichtbaar aanwezig en hun totaalsom wordt door de architekt ervaren als een harmonische, organische eenheid. Wat binnen gebeurt, manifesteert zich ook in de architektuur. De fragmentarische volume-opbouw zaait een eerste moment van verwarring, maar al vlug wordt men zich bewust van de relatie, verbondenheid tussen de verschillende fragmenten, de eenheid.

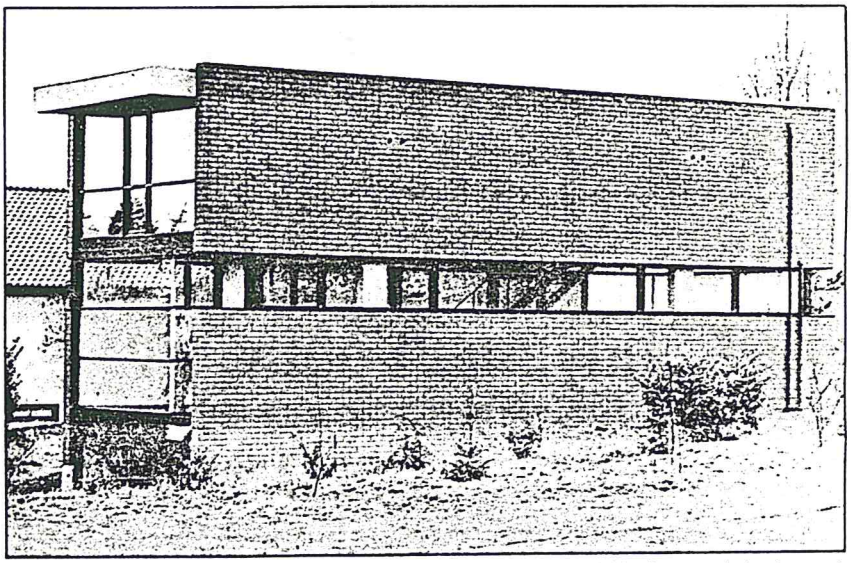
Woning Deconinck

De woningen van Frank Delmulle zijn door de terugkerende basisidee herkenbaar. Bij het advokatenbureau „Fourneau" in Waregem werd de inplanting van het gebouw bepaald door de dragende „palen", die door wijze en plek van inplanting refereren aan de bomen van de aangrenzende dreef en boomgaard. De benedenbouw is als een semipublieke ruimte afgeschermd door een wand in glasdallen. De beschutte inkomhal respekteert de privacy van de bezoekers. Ook dit gebouw wordt gekenmerkt door een fragmentarisch volumespel.

Bij de woning „Deconinck" in Oudenaarde had de architekt als opdracht een woning, ingeplant tussen twee bestaande woningen, te ontwerpen voor een gezin met twee kinderen. Opnieuw lijkt de woning gedragen te worden door twee dynamische basiswanden, die het geheel verankeren met de grond. Volgens de stedebouwkundige voorschriften was het terrein bestemd voor een bouwwerk met twee verdiepingen met een achtergebouwde keuken over één verdieping. Het hoofdgebouw zit gevat tussen de basiswanden, terwijl de keuken uit het hoofdvolume is gelicht en over één verdieping de ruimte vult tussen basiswand en rooilijn. De inkom situeert zich onder een twee meter hoge luifel, die een spanning creëert tussen de binnen- en buitenruimte.

Eigen woning. De woning lijkt door het inpassen van hoofd- en nevenvolumes fragmentarisch opgebouwd. De noordgevel trekt als een sobere gesloten konstruktie een scherm op tussen woning en straat en aksentueert daardoor de behoefte aan privacy van de bewoners.

Woning Pijls. De transparantie en het kontakt met de natuur zitten als basisideeën vervat in het koncept. De woning lijkt wel een open ruimte, ingesloten tussen twee glazen gevels. De ingreep is niets meer dan een snede in een prachtig golvend terrein.

Kleuren spelen een belangrijke rol in het werk van architekt Frank Delmulle. Kleuren zorgen voor kontrasten, onderstrepen een funktie of suggereren een symbolische waarde en betekenis. Bij deze woning is de basiswand „zuid", de zonnewand, geel bepleisterd, terwijl de basiswand „noord", een tussendraagwand, een donker gecementeerde afwerking kreeg. De zonnewand is ter hoogte van de verdieping zodanig uitgesneden dat het terras toch nog de nodige privacy garandeert. Open en gesloten, transparante en massieve vlakken voeren een dialoog tussen binnen- en buitenruimte, woning en omgeving.

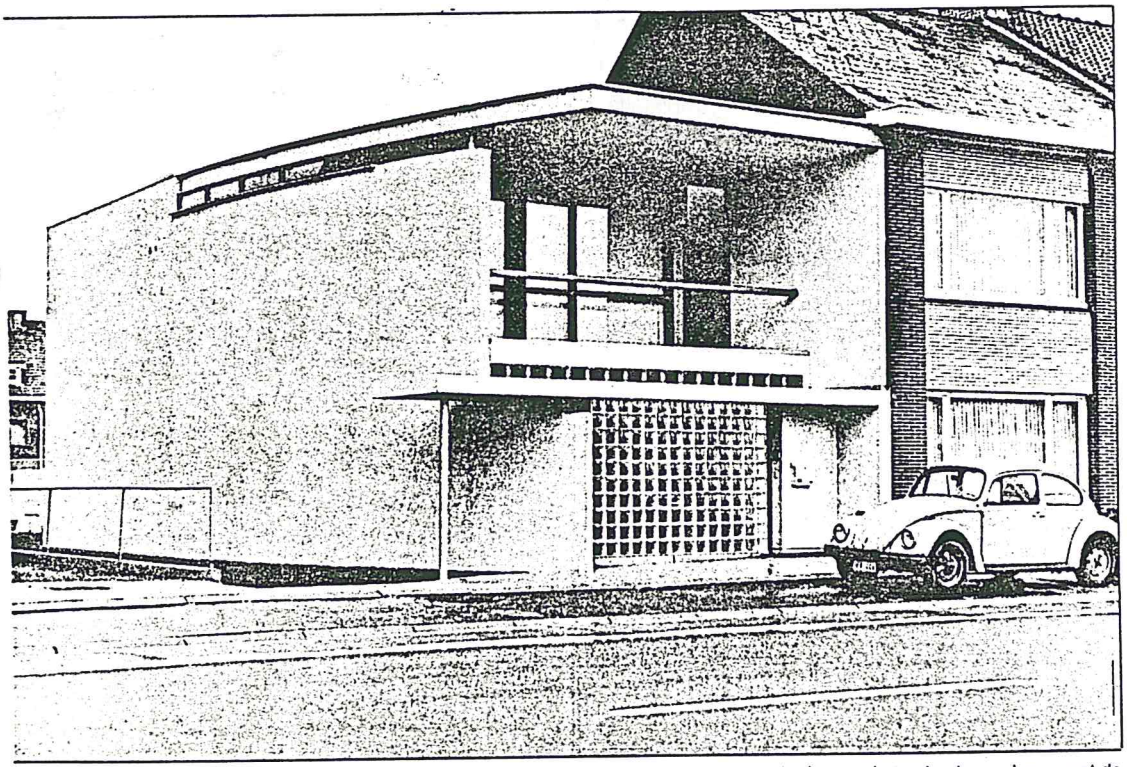
Woning Pijls

Op een prachtig golvend terrein in Ronse staat de recent gebouwde woning van de familie Pijls. Hij is fotograaf, zij stiliste en samen droomden zij geruime tijd van een herenhuis in de stad. Uiteindelijk ontdekten ze hun plek, een terrein in een uniek landschappelijk kader, en samen met architekt Delmulle opteerden zij voor een hedendaagse woning. Een transparante woning, afgestemd op het intens kontakt en het leven mét en het beleven van de natuur. Een huis, waar lucht en aarde elkaar raken.

„De woning is niets meer dan een snede in het landschap", verklaart Frank Delmulle. „Mede door de transparantie, de beglaasde gevel-

vrijdag 22 maart 20u.30
't Leerhuys Groeninge 35 Brugge
FRANK DELMULLE
voordracht over eigen werk

uit De Standaard van 5 januari 1991

ıning Deconinck. Het projekt wordt gedragen door twee dynamische basiswanden, die elkaar kruisen en het geheel verankeren met de ɔnd. Transparante en massieve vlakken, open en gesloten segmenten, creëren verschillende sfeermomenten. Deze woning fungeert or het gebruik van kontrasterende kleuren tevens als blikvanger in het landschap.

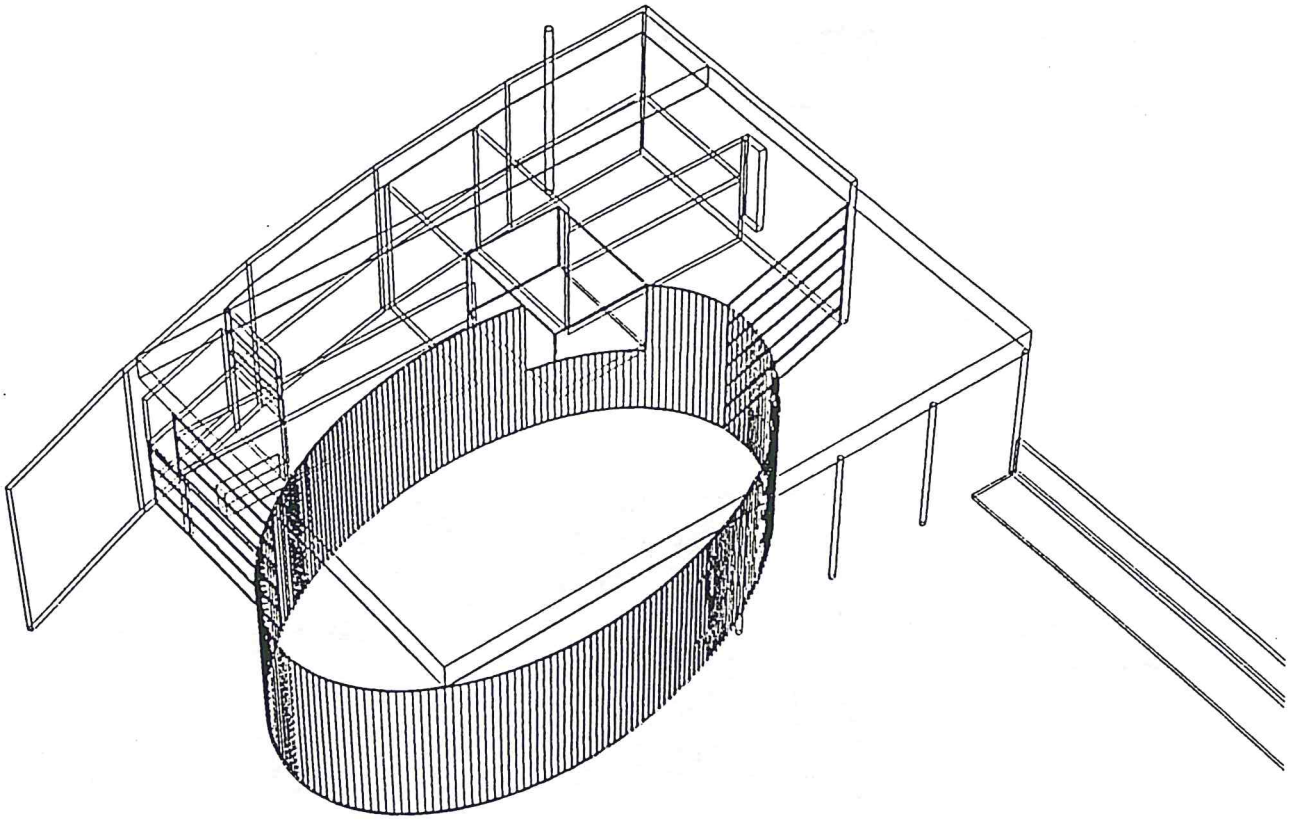
vlakken, lijkt de woning een open ruimte in het landschap. Door de sterke helling van het terrein telt de woning drie bouwlagen langs de straatzijde, en twee ervan steken achteraan uit boven het terrein."

De transparantie blijft als een belangrijk gegeven aanwezig in de woning. Op de eerste verdieping vinden wij de leefruimte, die via een glazen loopbrug met glazen treden naar de hoger gelegen slaapverdieping loopt. Leef- en slaapverdieping zijn aparte entiteiten, die toch koortsachtig in verbinding staan met elkaar.

Het minste dat kan gezegd worden van de projekten van Delmulle is dat zij complex en boeiend zijn. „Die complexiteit dwingt tot een intense inzet", zegt Delmulle. „Er komen veel detailtekeningen, veel bouwplaatsbezoeken aan te pas. Maar ik wil dan ook bij elk projekt tot het uiterste gaan."

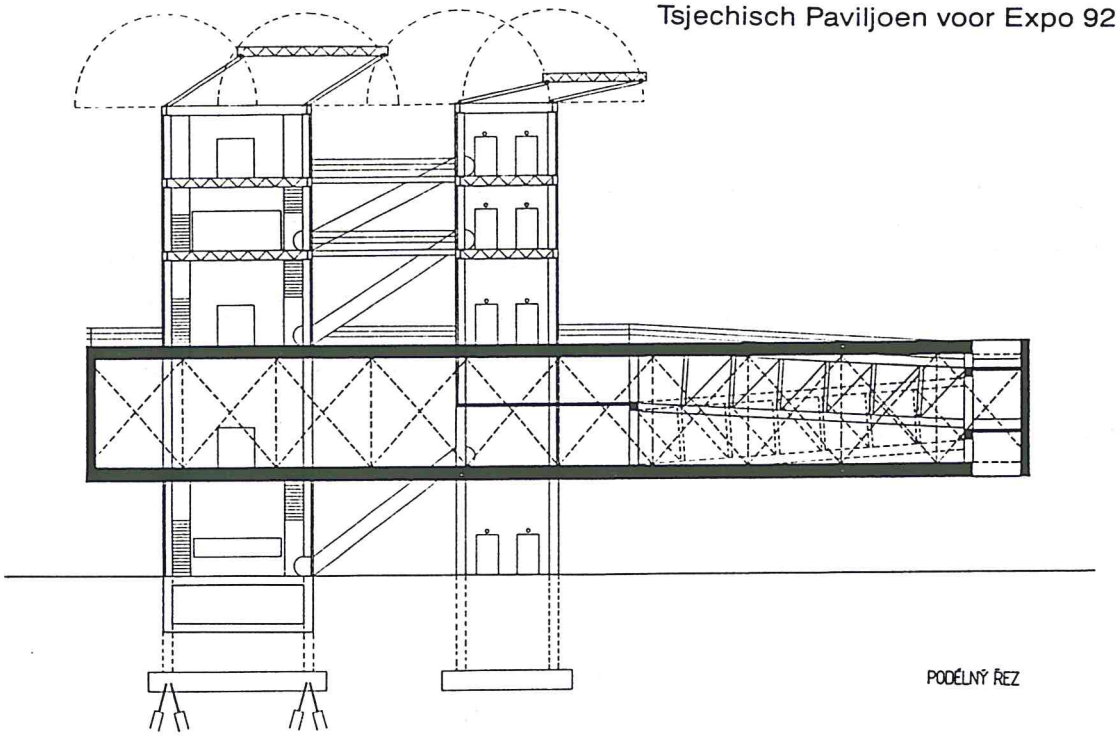
Van Frank Delmulle wordt gezegd dat het een moeilijke jongen is, een architekt die geen kompromissen sluit. „Dat klopt", zegt Delmulle. „Essentiële zaken dulden geen kompromis. Heb ik toch het gevoel dat de bouwheer mij daartoe dwingt, dan haak ik af. Dat verklaart misschien waarom slechts 2/3 van mijn ontwerpen uitgevoerd worden. Door de complexiteit van de projekten speelt de maquette een belangrijke rol in de kommunikatie met de bouwheer. Toch is de uitvoering de proef op de som. Pas dan wordt de teorie aan de praktijk getoetst. De beleefbaarheid van de ruimte komt slechts tot uiting als het projekt gerealizeerd is. De ervaringen van de bewoners leren in hoeverre het projekt geslaagd is. De realiteit fungeert als klankbord."

Colette DEMIL

Polyvalente zaal te Deerlijk

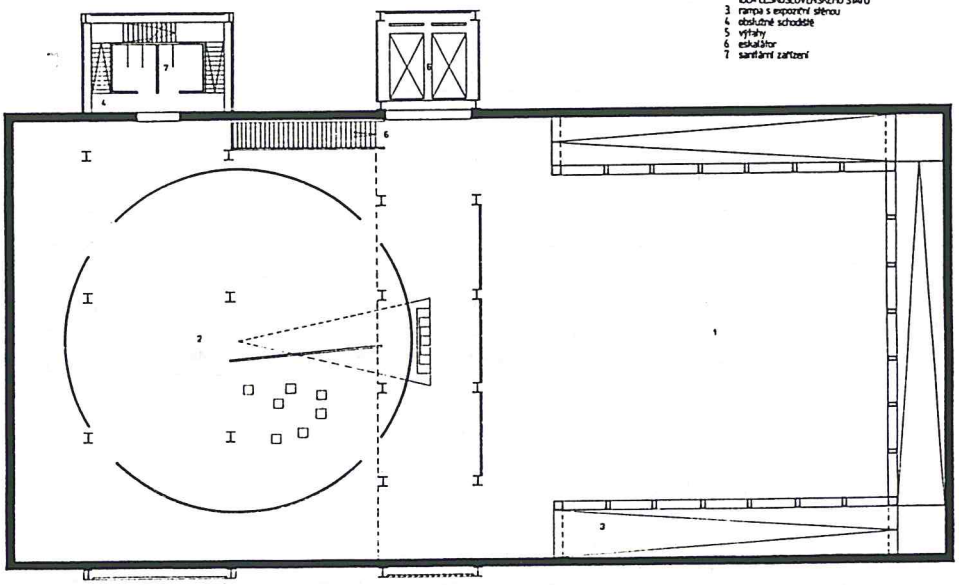
Tsjechisch Paviljoen voor Expo 92

PODÉLNÝ ŘEZ

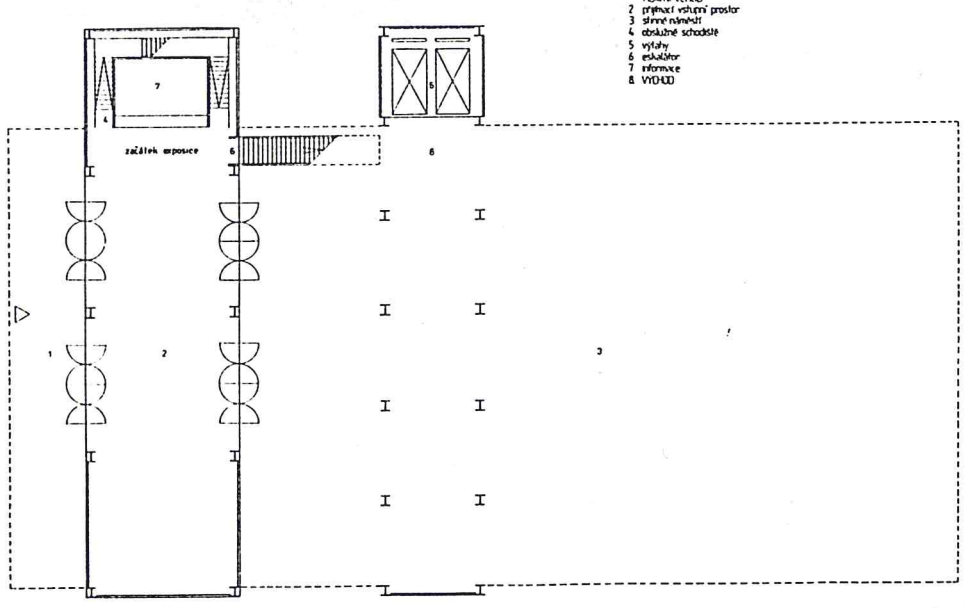
PRVNÍ PODLAŽÍ EERSTE VERDIEPING

1 Hlavní expoziční prostor
2 prostorová projekce IDEA ČESKOSLOVENSKÉHO STÁTU
3 rampa s expoziční stěnou
4 obslužné schodiště
5 výtahy
6 eskalátor
7 sanitární zařízení

PŘÍZEMÍ GELIJKVLOERS

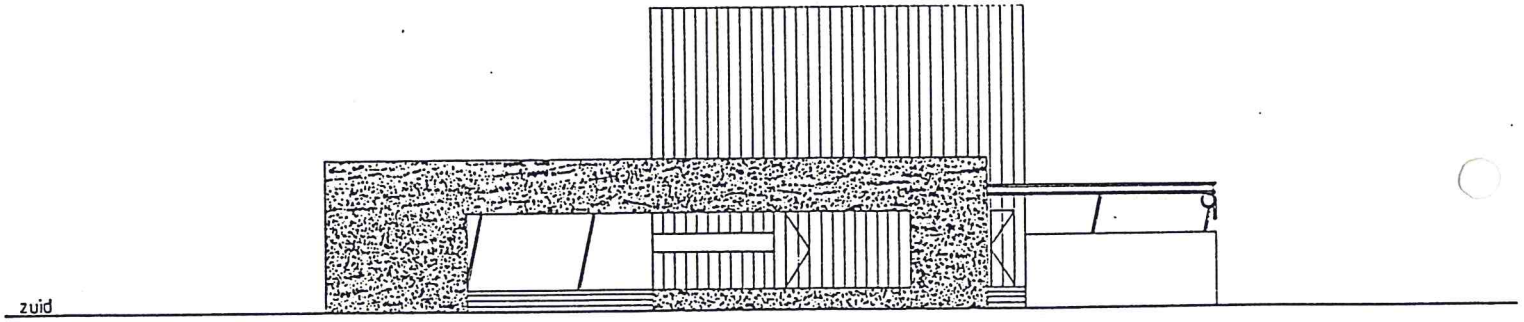
1 shromažďovací prostor HLAVNÍ VCHOD
2 přijímací vstupní prostor
3 stinné nástěnky
4 obslužné schodiště
5 výtahy
6 eskalátor
7 informace
8 VÝCHOD

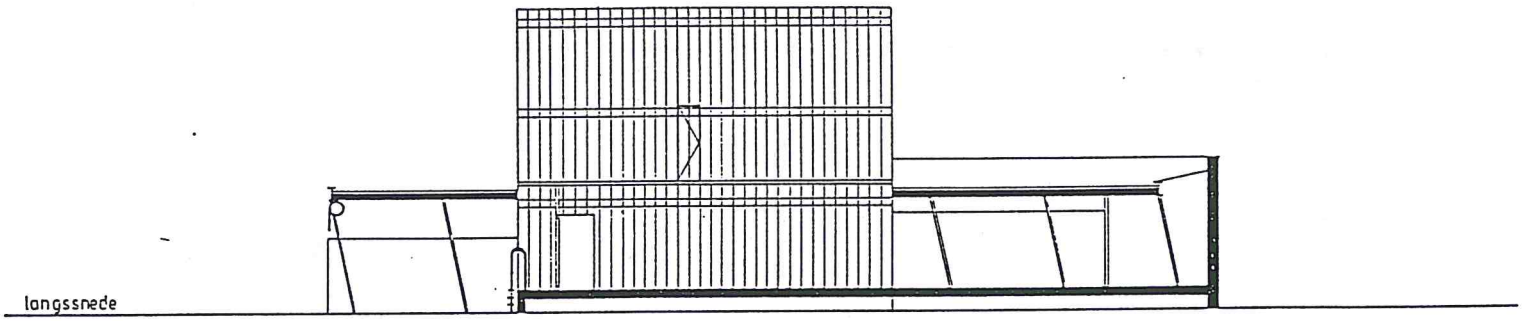

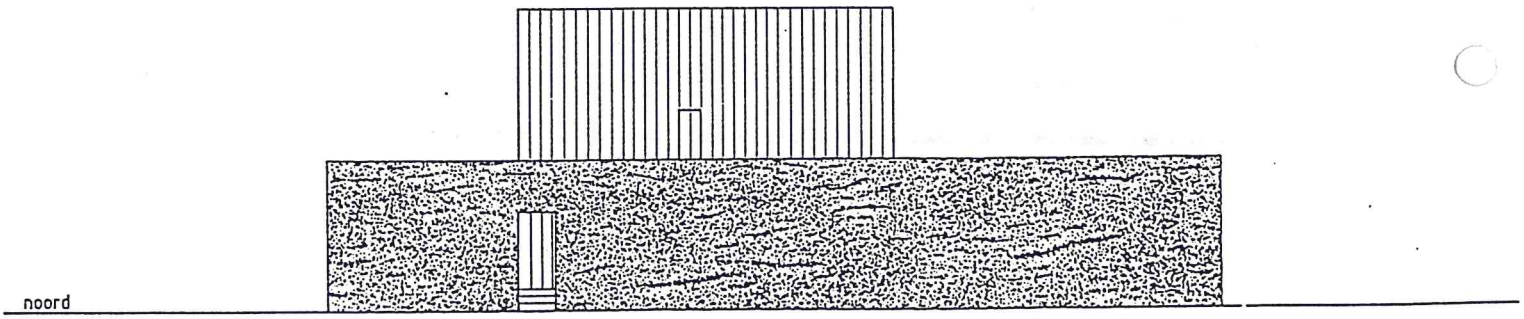
WONING WOUTERS

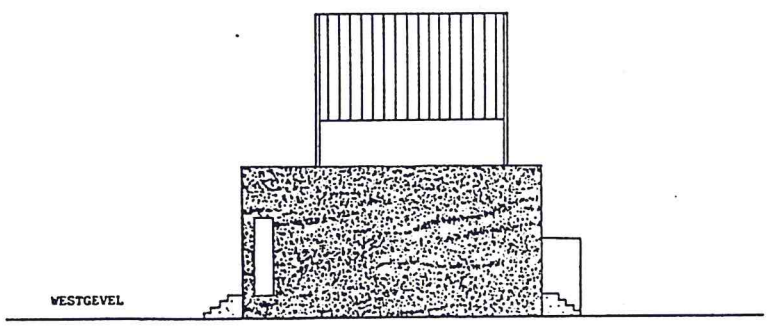
Architect Frank Delmulle

Architectuur heeft enkel zin als een nieuwe wereld wordt gecreeërd, een wereld die vroeger niet bestond.
Het terrein is een plat stuk grond op een hoek. Het zuiden heeft een panorama. Er staan nog enkele bomen en er groeit hoog en stevig struikgewas.
Een muur zorgt voor de fysische en psyschische isolatie van het leefgebied. De muur vormt een horizontaal volume en is met ruwe bepleistering afgewerkt in tegenstelling met de reglitafwerking van het vertikaal volume.
De ruimtes in het horizontaal volume hebben enkel uitzicht op de eigen tuin en wel zodanig dat de lange zitbank uitzicht geeft op de langste afstand van het terrein - diagonaal.
De horizontale circulatie gebeurt langs de lange wand die wordt verlengt door een langwerpig raam in de noordwestgevel. Het grote schilderij hangt aan deze wand, een doorlopen van cultuur in de natuur. Het dak is los van de muur en de gaten in de muur zijn niet tot op de grond om de autonomie en de geslotenheid van de basismuren te garanderen.
Men stapt als het ware in de muur. Het schilderij wordt verlicht via bovenlicht in de afstand (50 cm) tussen dak en muur.
Het vertikaal volume herbergt de kleinere ruimtes en bestaat volledig uit glas , niet eindigend. Het horizontaal volume is één grote ruimte en uit steen, eindigend.
De noordkant is verticale circulatie - een hoge, smalle, lichte ruimte - waarlangs ook het dakterras te bereiken is . De zuidkant zijn badkamers en dressing. Ertussen zijn de slaapruimtes. Deze hebben glas over de volle hoogte naar het oosten en een panorama. Een rolluik over drie verdiepingen sluit licht en lawaai zonodig af.
De carport is op het niveau van het maaiveld en wordt bereikt via een kronkelweg in dolomiet - garanderen van pravacy. De eigenlijke inrijbaan van de carport loopt door de gracht heen tot aan de straat, waar auto's thuishoren. De gracht maak inrijden hier onmogelijk.
De tuinberging is een lichte staalstructuur met blauw zeil overtrokken.

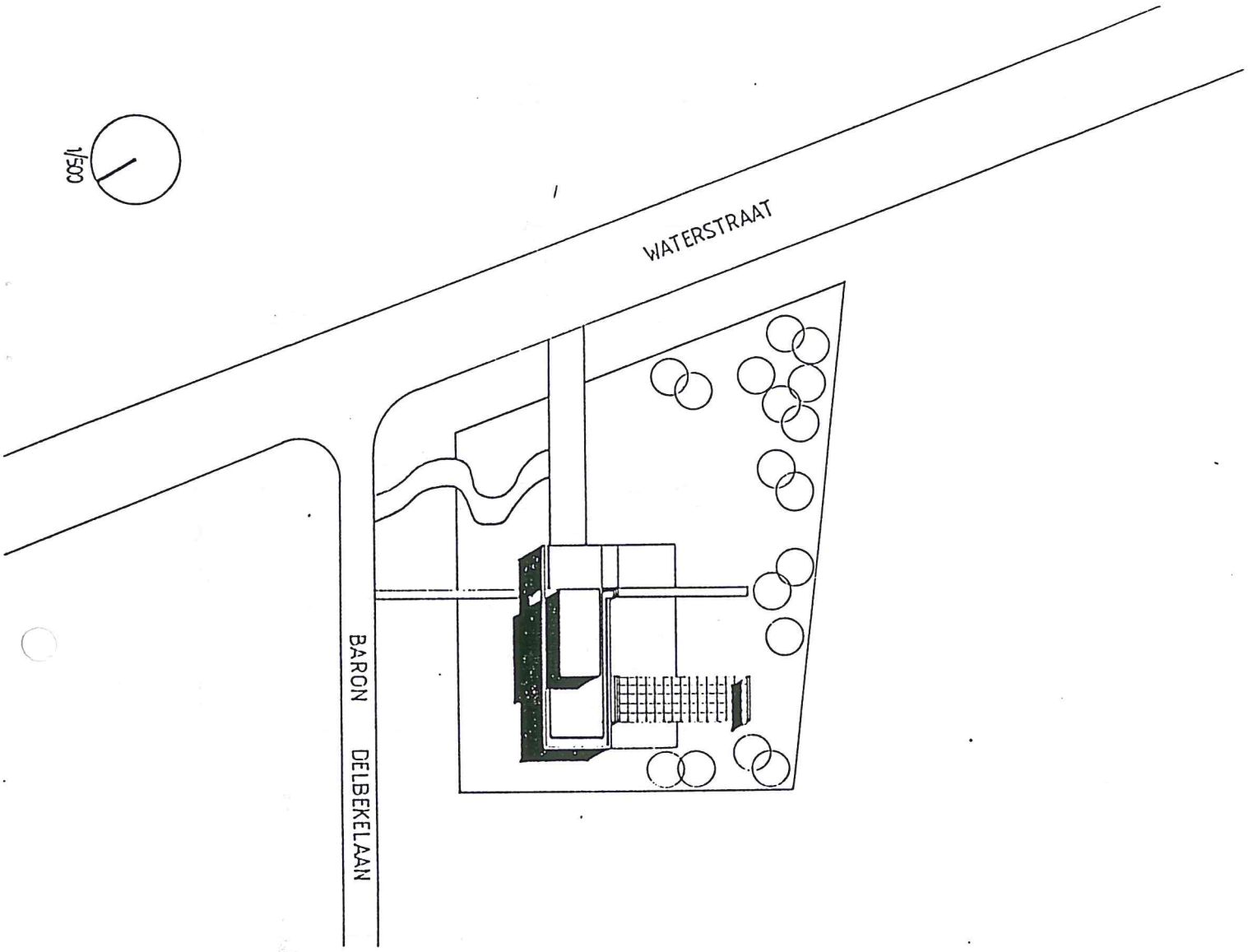

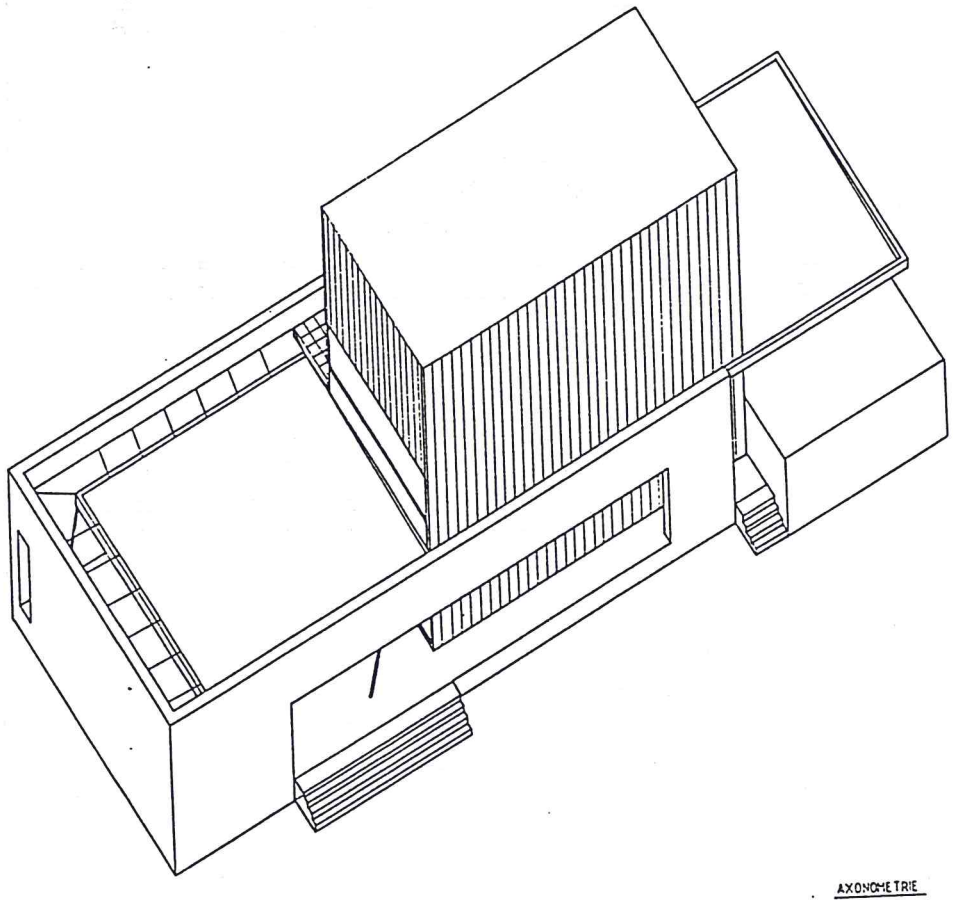

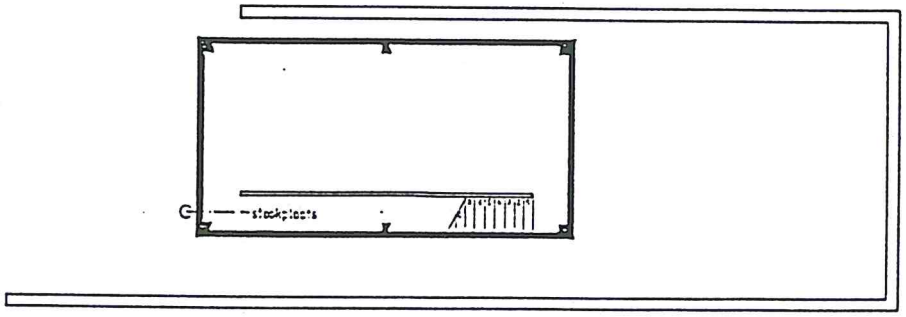

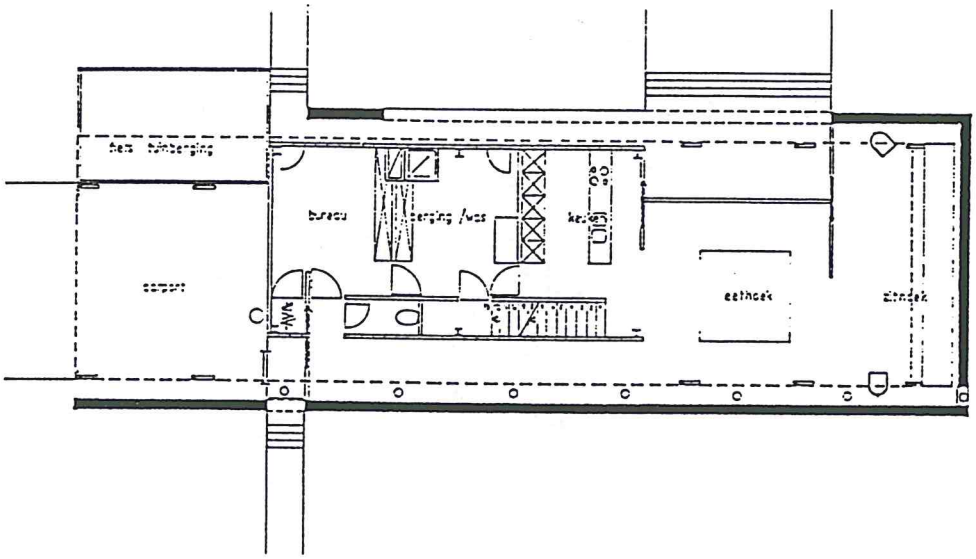
1/500

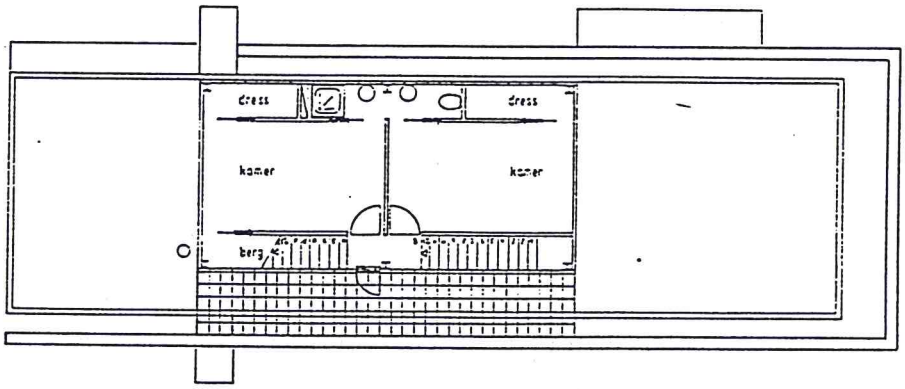

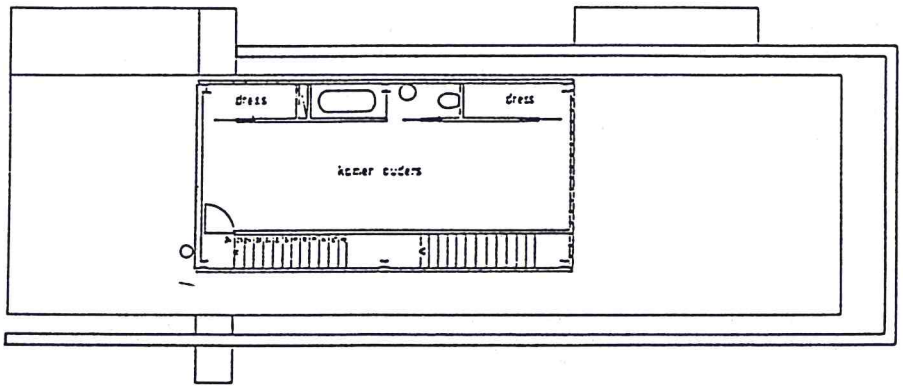

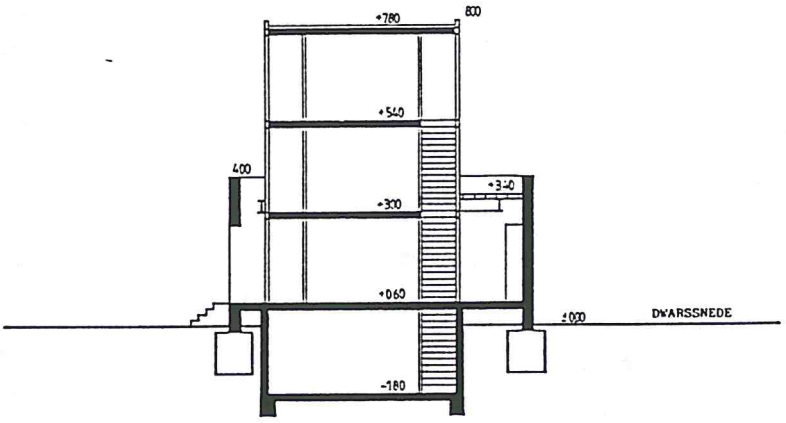
AXONOMETRIE

stookplaats

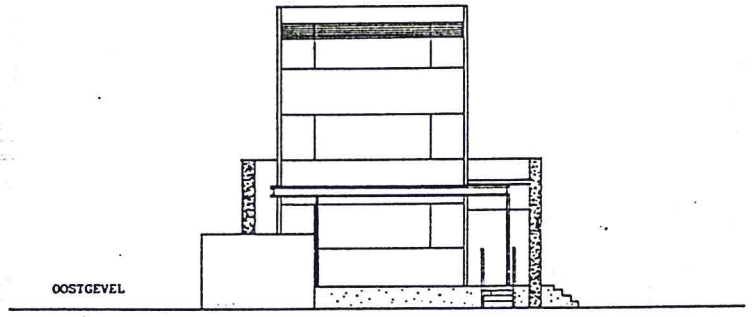

hete tuinbenging
bureau
berging / was
keuken
carport
eetnook
zitnook

dress
dress
kamer
kamer
berg

dress
dress
kamer ouders

DWARSSNEDE

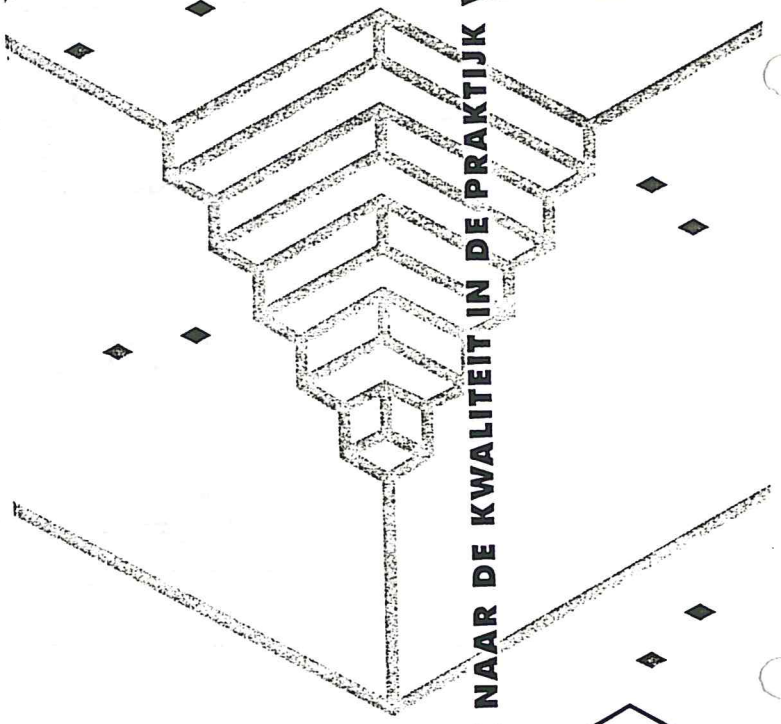

OOSTGEVEL

STUDIECYCLUS
1 9 9 1

RUIMTE VOOR KWALITEIT

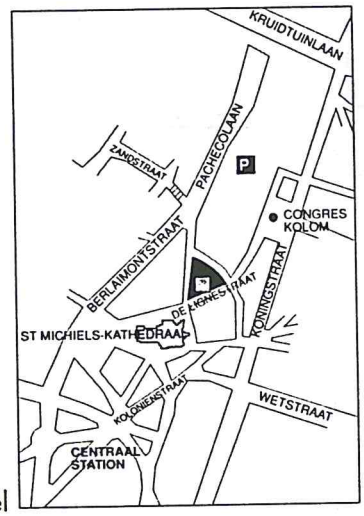
OP ZOEK NAAR DE KWALITEIT IN DE PRAKTIJK VAN DE STEDEBOUW

KWALITEIT VOOR RUIMTE

7 MAART 1991 STAD AAN DE STROOM ANTWERPEN
18 APRIL 1991 HET ERC-PROJECT IN WATERSCHEI
30 MEI 1991 HOOG KORTRIJK

DATA
Donderdagen
7 maart, 18 april en
30 mei 1991
van 9.30uur tot 17 uur.

PLAATS
Zaal gemeentekrediet,
Auditorium De Ligne
De Ligne straat 2, Brussel

DEELNEMINGSBIJDRAGEN	per dag	3 dagen
Lid K VIV of ambtenaar Vlaamse Gemeenschap	1350	3600
Studenten of werkzoekenden	650	1700
Anderen	1600	4250
Lunch	500	1500

Inklusief koffie en dokumentatie
De deelnemingsbijdrage is te betalen na ontvangst van een faktuur.
Bij annulering tot 1 week voor de aanvang zal 25 % van de deelnemingsbijdrage in rekening worden gebracht. Bij latere annulering zal 100 % in rekening worden gebracht.

INLICHTINGEN
K VIV, Desguinlei 214, 2018 Antwerpen
Mevr. Chr. Mortelmans
tel. 03/216 09 96
fax 03/216 06 89

GRAFIEK GROEP

18 april 1991
HET ERC-PROJEKT IN WATERSCHEI

De versnelde afbouw van de steenkoolindustrie in Limburg plaatst deze regio voor een complexe probleemsituatie. Naast de socio-economische implicaties van de sluitingen zijn er ook gevolgen op ruimtelijk vlak.
Het meest opvallende vraagstuk hier is dat de onbenutte mijnterreinen en gebouwen, uitgestrekte domeinen en een indrukwekkend produktie-apparaat op korte termijn hun funktie verliezen en de vraag doen rijzen naar een mogelijke herbestemming.
Daarnaast zijn er de tuinwijken en cités rond de mijnzetels, historisch en morfologisch innig verbonden met de industriële vestigingen.
De verdere ontwikkeling van deze woonwijken zal ongetwijfeld beïnvloed worden door de lotgevallen van de diverse mijnterreinen, net zoals ook de ruimere omgeving positieve of negatieve gevolgen zal ondervinden van de beslissingen ten aanzien van de ruimtelijke rekonversie.
Deze problematiek vormde het onderwerp van een studie o.l.v. M. Smets en A. Loeckx (K.U. Leuven). Op basis van een architekturale studie van de mijnnederzettingen in Eisden, Winterslag en Waterschei werden in een rapport aan de Koning Boudewijnstichting een aantal suggesties geformuleerd voor konkrete ingrepen en ontwikkelingsinitiatieven.
Het meest ambitieuze rekonversieprojekt dat momenteel op stapel staat is het ERC-projekt voor Waterschei. Het beoogt de inplanting op het oude mijnterrein (met gedeeltelijk behoud van een aantal industriële en administratieve gebouwen) van een edukatief-rekreatief-kultureel centrum dat een zeer ruim publiek zou kunnen aantrekken.
Als selectieprocedure voor de stedebouwkundige ontwerpen die de grote lijnen van het plan moeten uitzetten, werd gebruik gemaakt van een besloten wedstrijd.

Inleiders
ANDRÉ LOECKX, docent architektuurtheorie KUL
Enkele van de deelnemers aan de besloten wedstrijd: (O.M. Ungers (D), A. Sarfati (F), EGM (NL), Kuiper Compagnons (NL), Groep Planning (B) en ateliér d'Architecture du Sart Tilman (B)

Dagkoördinator
Hilde Heynen, wetenschappelijk medewerkster aan de K.U. Leuven en publiciste.

30mei 1991
HOOG KORTRIJK

Eind 1990 werden door de architekten en stedebouwkundigen Stefaan Beel, Rem Koolhaas, Bob Van Reeth en Bernardo Secchi de ontwerpen voorgesteld voor de ontwikkeling van Hoog Kortrijk (het zuidelijk deel van de stad dat zich sedert 1965 rond de Hallen heeft ontwikkeld).

Het stadsbestuur van Kortrijk en de intercommunale Leiedal waren de initiatiefnemers van de meervoudige stedebouwkundige opdracht. Deze had als doel een plan te laten opmaken dat richting geeft aan de stedebouwkundige ontwikkeling voor de volgende decennia en ook in staat is het gebied een herkenbare identiteit en een samenhangende struktuur te geven, zodat dit gebied als een volwaardig deel van de stad kan funktioneren.

De stedebouwkundige problematiek die hier wordt gesteld gaat over de verdere ontwikkeling van de stedelijke periferie. Dit vraagstuk wordt hier zeer concreet gesteld en ingevuld aan de hand van vier ontwerpen met uiteenlopende stedebouwkundige visies.
Voor de verdere ontwikkeling van dit gebied werd een publiek-privaat-samenwerkingsverband opgericht, dat als motor moet fungeren voor de konkrete projekten en als behoeder voor het stedebouwkundig koncept, ontwikkeld door de laureaat Bernardo Secchi.

Inleiders
- KAREL DEBAERE, Leiedal-vzw Hoog Kortrijk
- MARCEL SMETS, prof. stedebouw KUL
- BERNARDO SECCHI, prof. stedebouw Venetië en Genève

Dagkoördinator
Karel Debaere

EVALUATIE MEERVOUDIGE STEDEBOUWKUNDIGE OPDRACHTEN

Hierbij zal stil gestaan worden bij een aantal vragen als: waarom opteert een bestuur voor een meervoudige stedebouwkundige opdracht, wat verwacht men ervan, worden de verwachtingen beantwoord en wat komt er in de praktijk van terecht.